

ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MEDYA VE KÜLTÜREL ÇALIŞMALAR TEZLİ-TEZSİZ
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
DERS İÇERİKLERİ

MKC503 İletişim Kuramları

(3+0) Kredi: 3 AKTS: 6

İletişim Kuramları dersi, ana akım ve eleştirel iletişim kuramlarını içermektedir. Bu derste, 1930'lu yıllarda başlayan davranışçı iletişim çalışmalarına kuramsal zemin sunan iki aşamalı ileti akışı hipotezi, sınırlı etki hipotezi, eşik bekçiliği kuramı, kullanımlar ve doyumlar kuramı, gündem belirleme kuramı, suskunluk sarmalı kuramı, bilgi gediği kuramı, modernleşme kuramı, yetiştirme kuramı, medya bağımlılığı kuramı gibi davranışçı kuramsal yaklaşımlar ile Frankfurt Okulu, medyanın ekonomi politikası, kültürel çalışmalar, göstergibilim gibi eleştirel kuramsal yaklaşımlar irdelenecektir. Dersin temel amacı, öğrencilerin iletişim sorunlarına kuramsal çerçeveden bakabilmelerini ve araştırmaları için uygun kuramları seçebilmelerini sağlamaktır.

SOB501 Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Etik

(3+0) Kredi: 3 AKTS: 6

Bu derste, iletişim ve medya araştırmalarında kullanılan nicel ve nitel araştırma yöntemlerine ilişkin temel bilgilerin paylaşılması ve akademik etik ilkelerin tartışılması amaçlanmaktadır. Ders kapsamında, içerik çözümlemesi, sormaca ve deneysel araştırmalara dayalı nicel iletişim araştırma yöntemleriyle; söylem çözümlemesi, göstergibilimsel çözümleme, etnografik araştırma, odak grubu, sözlü tarih gibi nitel araştırma yöntemleri irdelenecek ve öğrencilerin akademik etik ilkeleri göz önünde tutan bir araştırma yapmaları sağlanacaktır.

MKC521 Kültür ve Küreselleşme

(3+0) Kredi: 3 AKTS: 6

Kültürel çalışmalarda küreselleşme olgusunun incelenmesi. Küreselleşmenin kültür üzerinde etkisi. Küreselleşme ve popüler kültür ilişkisi. Küreselleşme sürecinde kültür endüstrisinin yeri ve işlevi.

MKC535 Görsel Kültür

(3+0) Kredi: 3 AKTS: 6

Görsel kültür kavramının tanımı. Görsel kültür ve görsel sanatlar ilişkisi. Grafik sanatlar ve görsel kültür, görsel kültür ve kültürel çalışmalar ilişkisi. Medya aracılığıyla görsel kültürün üretim ve aktarım süreci. Görsel kültüre ilişkin estetik alanın incelenmesi.

MKC519 Medya, Kadın, Şiddet

(3+0) Kredi: 3 AKTS: 6

Feminist kuramlar temelinde medya ve kadın çalışmaları, medyada kadına şiddet içerikli üretimin incelenmesi. Medya yoluyla şiddetin ekilmesine karşı duyarlılığın oluşturulması için araştırma çalışmaları. Medyada cinsiyet ayrımı temelli nefret söyleminin incelenmesi.

MKC537 Sinemanın Psikolojik Dinamikleri

(3+0) Kredi: 3 AKTS: 6

Sinema ve psikoloji ilişkisi. Sinemanın üretim süreçlerinde psikolojik öğelerin kullanımı. Filmler üzerine psikolojik çözümlemeler. Filmlerin psikolojik etkileri. Çocuk filmleri ve psikolojik etkileri.

MKC523 Batı'nın Ortadoğu Politikaları ve Medya**(3+0) Kredi: 3 AKTS: 6**

Batı'nın Ortadoğu politikalarını oluşturmada ve yaygınlaştırmada medyayı kullanma biçimi. Sosyal medyanın kullanımı. Medya dolayımı kültürel üretim ve dağıtım süreçleri ve ideolojik işlevi.

MKC533 Kültür Sosyolojisi**(3+0) Kredi: 3 AKTS: 6**

Kültürün toplumsal dinamikleri. Kültür ve toplum arasındaki diyalektik ilişki süreci ve belirlenimcilik. Kültür ve toplum ilişkisinde eleştirel ve tutucu yaklaşımlar. Seçkin kültür kuramları ve toplum.

MKC529 Popüler Kültür ve Mizah**(3+0) Kredi: 3 AKTS: 6**

Popüler kültür ve mizah ilişkisi. Mizah yoluyla popüler kültürün üretimi ve yaygınlaştırılması. Mizah içerikli popüler kültür ürünleriyle toplumda değer üretimi. Popüler mizah ve yabancılaşma. Popüler mizah ve kültür emperyalizmi. Popüler mizaha eleştirel bakış. Türkiye'de popüler mizahın ideolojik ve politik amaçlı kullanımı.

MKC525 Sosyal Medya ve Kültür**(3+0) Kredi: 3 AKTS: 6**

Sosyal medyanın kültür üretme ve yaymadaki etkisi. Popüler kültürün sosyal medya aracılı üretimi ve dağıtımı. Batı temelli popüler kültürün sosyal medya aracılığıyla dağıtımı.

MKC541 Televizyon ve Kültür**(3+0) Kredi: 3 AKTS: 6**

Televizyon ve kültür ilişkisi. Televizyon aracılı kültürün üretimi ve aktarımı. Televizyon dizilerinde kültürel üretim ve sunum. Televizyon haberleri ve kültürel yeniden üretim süreci. Televizyon eğlenceleri ve kültürel üretim, sunum ve temsil alanları. Televizyon aracılı kültür emperyalizmi.

MKC543 Medya, Kültür ve Siyaset**(3+0) Kredi: 3 AKTS: 6**

İletişim ve siyaset ilişkisi, medya ve siyaset ilişkisi. Medya ortamında siyasetin üretimi ve sunumu. Siyasal imaj çalışmaları ve medya. Yeni dönem siyaseti ve medyanın rolü. Medya aracılığıyla dolaşıma giren siyasal kültürün eleştirisi. Medya aracılı diplomasi.

MKC547 Tarih İçerisinde İletişim ve Kültür**(3+0) Kredi: 3 AKTS: 6**

İletişim tarihi ve kültür ilişkisi. Uygarlıkların gelişimi ve kültürlerin oluşumu sürecinde iletişimdeki ve iletişim araçlarındaki gelişmeler. İletişim ve iletişim araçlarındaki gelişmenin kültürel gelişmeye etkileri. Kültür ve iletişim tarihinin toplumsal gelişmeyle ilişkilendirilmesi.

MKC545 Fotoğraf Sanatı ve Kültür**(3+0) Kredi: 3 AKTS: 6**

Kültür ve fotoğraf sanatı ilişkisi. Fotografik imgelerin kültürel çalışmalar içerisindeki yeri ve önemi. Fotografik metinlerin söylem çözümlemesi. Fotografik metinlerin ideolojik çözümlemesi.

MKC549 Dijital Platformlar ve Algoritmik Kültür**(3+0) Kredi: 3 AKTS: 6**

Gündelik yaşamın organizasyonunda dijitalleşme ve dijital platformların tuttuğu yer giderek büyürken, algoritmalar gündelik deneyimlerimize eş benzeri görülmemiş bir ölçüde nüfuz eder hale gelmiştir. Günümüzde bireyin kültürel tüketim sürecinde, kullanıcıyı içerikle buluşturan başlıca aracı işlevi gören dijital platformlar ve algoritmik sistemler, gelişmekte ve çeşitlenmektedir. Bu derste; sosyal ve kültürel yaşamı üretmek, tüketmek, düzenlemek, sıralamak, filtrelemek, aracılık etmek, depolamak ve satmak

için geliştirilen algoritmik sistemlere ve ortaya çıkan "algoritmik kültür"e yönelik multidisipliner bir eleştirel yaklaşım geliştirilecektir. Derste, algoritmaların kültürel üretim ve tüketim süreçlerinde ne gibi dönüşümlere yol açtığı sorgulanacaktır.

MKC551 Türkiye’de Medya ve Kültür

(3+0) Kredi: 3 AKTS: 6

Türkiye’de medyanın gelişimi ve kültürel etkileri. 19. Yüzyıl, yazılı basın ve kültürel yansımaları. Türkçe gazeteler ve Batıdan kültür aktarımı. Ajans haberciliği dönemi, haber dolaşımı ve sosyokültürel işlevleri. Radyonun gelişimi ve kültüre etkileri. Televizyonun kullanıma girmesi ve Türkiye’nin kültürel dönüşümüne etkileri. Günümüzdeki durum irdelenmesi.

MKC553 Dijital Kültür ve Sömürgecilik

(3+0) Kredi: 3 AKTS: 6

Sömürgecilik olgusu kapitalist sistemin yayılcılık stratejisinin bir ürünü olarak ortaya çıkmıştır. Diyalektik süreçte sömürgeciliğin ekonomik ve sosyo-kültürel boyutları merkez-çevre ilişkisi içerisinde eşitsiz bir gelişim modelinin doğmasına neden olmuştur. Günümüzde bu eşitsizlik dijital kültür alanını da etkilemiştir. Bu ders, öğrencilere sömürgecilik olgusundan yola çıkarak kapitalist sistemin gelişim sürecinin bir aşamasını niteleyen dijital kültürdeki hegemonik pratikleri tanımlama ve eleştirel bakış açısından değerlendirme yetisi kazandırmak amacındadır.

MKC555 Kültürel Çalışmalarda Temel Konular

(3+0) Kredi: 3 AKTS: 6

Bu ders Kültürel Çalışmaların merkezinde yer alan ilke, kavram, kişi ve kuramları inceler. Birleşik Krallık'ta 1960'larda başlayan geleneği temel alan bu çalışma birimi, öğrencileri küresel ölçekte geçerli bir disiplin olarak Kültürel Çalışmaların temel kuram, kavram ve yöntemleriyle tanıştıracaktır. Kültürlerin temsil sistemleri aracılığıyla nasıl anlam kazandığı, kültürel değer hiyerarşilerine meydan okumalar, Kültürel Çalışmaların teorik temelleri ve Kültürel Çalışmaların merkezinde yer alan teorik çalışma bütününe yardımcı olan sosyal hareketler (feminizm, eleştirel ırk çalışmaları, post-kolonyalizm, toplumsal cinsiyet çalışmaları, vb) gibi konular incelenecektir.

MKC500 Popüler Kültüre Eleştirel Bakış

(3+0) Kredi: 3 AKTS: 6

Popüler kültür kavramı, popüler kültürün kültürel çalışmalar içerisindeki yeri. Popüler kültür kuramları, popüler kültüre farklı yaklaşımlar. Liberal kuramlar temelinden popüler kültür çalışmaları. Eleştirel paradigma içerisinde ilerleyen popüler kültür çalışmaları. Popüler kültürün ideolojik boyutu. Devletin ideolojik aygıtı olarak popüler kültür. Popüler kültür ve medya ilişkisi. Popüler kültür metinlerine ilişkin çözümlenmeler.

MKC508 Kültürel Çalışmaların Kuramsal Temelleri

(3+0) Kredi: 3 AKTS: 6

Kültürel Çalışmalar geleneğinin doğuşu, gelişimi, yaygınlaşması ve çeşitlenmesi. İngiliz Kültürel Çalışmaları ve üzerinde durduğu konular (ırk, etnik, kadın, televizyon çalışmaları vb.). Kültürel çalışmaların Amerika’da ve Uzak Doğu’da yayılması. Kültürel çalışmalar içerisinde gelişen kuramsal yaklaşımlar: kültür kuramı, popüler kültür, ekonomi politik yaklaşım, eleştirel toplum kuramı, gençlik çalışmaları, medya çalışmaları vb.

MKC506 Seminer**(1+0) Kredi: 0 AKTS: 1**

Yüksek lisans öğrencilerinin, alanlarıyla ilgili güncel bir çalışmayı, bilimsel araştırma yöntemlerine uygun şekilde hazırlayarak, topluluk önünde sunabilme, tartışabilme ve iletişim yeteneğini geliştirmeyi amaçlamaktadır.

MKC600 Tez-1**(0+0) Kredi: 0 AKTS: 30**

Tezli programı kazanan öğrenciler, medya ve kültürel çalışmalar alanında bilimsel bir tez çalışmasını tamamlamak zorundadırlar.

MKC601 Bitirme Projesi**(0+0) Kredi: 0 AKTS: 30**

Tezsiz programı kazanan öğrenciler derslerini tamamladıktan sonra, medya ve kültürel çalışmalar alanında uygulama içeren bir projeyi tamamlamak zorundadırlar.

MKC602 Tez-2**(0+0) Kredi: 0 AKTS: 30**

Tezli programı kazanan öğrenciler, medya ve kültürel çalışmalar alanında bilimsel bir tez çalışmasını tamamlamak zorundadırlar.

MKC526 Yeni Medyaya Eleştirel Bakış**(3+0) Kredi: 3 AKTS: 6**

Yeni medya çalışmalarına genel bir bakış. Yeni medyanın toplum üzerinde olumsuz işlevleri. Yeni medya aracılığıyla iktidarların inşası ve yeniden üretimi. Yeni medya ortamında popüler kültürün dağıtımı ve yerleştirilmesi.

MKC510 Modernizm ve Postmodernizm**(3+0) Kredi: 3 AKTS: 6**

Modernist ve postmodernist yaklaşımların doğuşu ve gelişimi. Kültürel çalışmalar geleneğiyle bu yaklaşımların ilişkileri. Modernizm ve postmodernizmin iletişim araştırmalarındaki yeri ve etkisi.

MKC518 Medya Metinlerinde İktidar İnşası**(3+0) Kredi: 3 AKTS: 6**

Medya metinlerinde iktidar inşası. Medya metinlerindeki iktidar kodlarının çözümlenmesi. İdeolojik çözümlenmenin medya metinlerine uygulanışı. Medya metinlerinde söylem çözümlenmesi tekniğinin kullanımı. Medya metinleri ve toplumsal iktidar. Medya metinleri ve cinsiyet kimlikleri üzerinden iktidar inşası. Medya metinleri ve toplumsal sınıf iktidarı inşası.

MKC516 Eleştirel Film Çözümlemeleri**(3+0) Kredi: 3 AKTS: 6**

Film çalışmalarının tarihine genel bakış. Batılı ülkelerde ve Türkiye’de film çalışmaları. Film çözümlemelerinde eleştirel analiz tekniklerinin kullanımı.

MKC528 Eleştirel Haber Çözümlemeleri**(3+0) Kredi: 3 AKTS: 6**

Haber metinlerinin çözümlenmesine ilişkin çalışmalar. Van Dijk’in haber çözümleme yaklaşımı. Haberin söylemi. Haber metinlerinde iktidar söyleminin araştırılması. Haber metinlerinde muhalif söylem arayışları.

MKC536 Sanatın Kültürel Dinamikleri**(3+0) Kredi: 3 AKTS: 6**

Sanat ve kültür ilişkisi. Mağara duvarlarındaki ilkel sanattan günümüze sanat ve kültürün gelişimi. Görsel sanatlar ve görsel kültür alanı. Görsel sanatlar ve görüntü toplumu. Sanat ve iktidar ilişkisi. Sanatsal haz ve bireysel gelişim ilişkisi. Sanat ve toplum ilişkisi.

MKC538 Siyasal İletişimin Kültürel Temelleri**(3+0) Kredi: 3 AKTS: 6**

Siyasal iletişim ve siyasal kültür ilişkisi. Siyasal iletişimin kültürel temelleri. Siyasal iletişim ve toplum. Geleneksel kültür içerisinde siyasal iletişim. Modernleşme dönemi, kültürel modernleşme ve siyaset. Postmodern kültürde siyaset alanı.

MKC514 Göstergebilim**(3+0) Kredi: 3 AKTS: 6**

Göstergebilimin doğuşu ve gelişimi. Göstergebilimde farklı yaklaşımlar. Yapısalcı yaklaşımların göstergebilim üzerindeki etkileri. Postyapısalcı yaklaşımların göstergebilimle ilişkisi. Göstergebilimde biçimci yaklaşımlar. Kültür araştırmalarında göstergebilimin kullanımı.

MKC540 Ortadoğu, Göç ve Kültür**(3+0) Kredi: 3 AKTS: 6**

Ortadoğu çalışmalarında yeni yönelimler. Doğu ve Ortadoğu çalışmaları ile post sömürgecilik ilişkisi. Göç olgusu bağlamında Doğu ve Batı ilişkileri. Türkiye, Avrupa ülkeleri ve göç olgusu. Mülteci hareketi ve mülteci kültürü.

MKC546 Frankfurt Okulu ve Ötesi**(3+0) Kredi: 3 AKTS: 6**

Bir eleştirel düşünüş hareketi olarak Frankfurt Okulu'nun kuruluşu ve gelişimi. Eleştirel düşüncenin farklı yönleriyle Frankfurt Okulu çevresinde biçimlenişi. Kültür endüstrisi kuramı. Yabancılaşma kuramı. Meta fetişizmi kuramı. Eleştirel paradigmadan liberal paradigmaya yönelim. Amerikan ampirik geleneği ve Frankfurt eleştirel düşünüşünü içerisinde pozitivist yönelimler. Okul içerisinde Habermas'ın çalışmalarıyla başlayan yeni dönem ve bugün.

MKC542 Türk Sinemasında Gündelik Hayat**(3+0) Kredi: 3 AKTS: 6**

Türk sinemasında gündelik hayata ilişkin öğelerin incelenmesi. Yeşilçam sineması ve gündelik hayat. Kırdan kente göç, kentlileşme ve Yeşilçam Sinemasında işlenen temalar. Gündelik hayatın dönüşümü ve sinemaya yansımaları.

MKC544 Kültürü Fotoğraflamak**(3+0) Kredi: 3 AKTS: 6**

Fotoğraf ve kültür ilişkisi. Fotoğraflarda kültürün iz sürümünü yapmak. Fotografik metinlerde gerçeklik sunumu. Çeşitli sanat kuramlarında fotoğrafın ele alınışı. Fotografik metinleri çözümleme teknikleri.

MKC548 Dijital Yayın Teknolojileri**(3+0) Kredi: 3 AKTS: 6**

Altyapı, donanım ve içerikten oluşan yayının temel dinamiklerinin aktarılması. Gelenekselden dijitale geçiş sürecinin biçimsel kodlarının incelenmesi, anlatı kalıplarının çözümlenmesi ve bu bağlamda yaşanan türsel dönüşüm. Dijital yayın sürecinde değişen izleme pratikleri ve izleyici profili.

Tarihsel süreçte kentler insanların ortak yaşam alanları olarak ekonomik, politik ve sosyo-kültürel yaşamın merkezi olmuştur. Kentlerin bu farklı fonksiyonlarını bir araya getiren öge iletişimdir. Kentler bir iletişim ortamı olarak geçmişten günümüze gündelik hayatın yapısal bir bileşeni olarak öne çıkmaktadır. Kentsel mekânların gelişiminde Endüstri Devrimi'yle birlikte kapitalist dinamiklerin etkisi artarken kentler, mal, hizmet ve sermayenin dolaşım alanları haline gelmiştir. Bu dönemde kapitalizm aynı zamanda kitle iletişim araçlarının da gelişimini hızlandırarak kentler ile iletişim araçları arasında diyalektik bir etkileşim süreci başlamıştır. Günümüzde ise yeni medya araçları ve yaygınlaşan tüketim kültürü ile gittikçe görsel bir alan haline alan kentlerin geçmişteki işlevleri yapısal olarak dönüşmektedir. Bu ders, öğrencilere disiplinlerarası bir perspektiften kent ve iletişim alanının çok boyutlu yapısını tanıtmak ve aktarmak amaçındadır.

Günümüzde toplumsal yaşamın içeriğini oluşturan kültürel alan zaman ve mekân boyutunda genişleyerek dijital platformların içerisine sirayet etmiştir. Dijital kültür gerçek ve sanal mekânların etkileşim sürecinde bireylerin gündelik yaşam pratiklerini dönüştürmektedir. Ders kapsamında dijital kültür içerisinde sosyo-kültürel alanın dönüşümü, bireysel ve toplumsal kimliği etkileyen dinamikler gibi konular ele alınacaktır. Dijital kültür çalışmaları, kültürel pratiklerin tarihsel gelişim sürecini göz önünde tutarak alana ilişkin eleştirel bakış açısı geliştirmek amaçındadır.

Sosyal bilimler alanındaki girift konulardan biri olan kültür kavramı farklı disiplinler tarafından tanımlanan bir fenomendir. Bu ders, kültür kavramının sosyoloji, antropoloji, etnografi ve kültürel çalışmalar gibi farklı alanlar içerisindeki tanımlamalarını ve bu alanlardaki temel kültür teorilerini içermektedir. Geleneksel-modern ve postmodern dönemde kültürün dönüşümü, yapısal ve post-yapısal kültür tanımlamaları, aristokrat ve kitle kültürü, popüler ve alt kültürler, ideoloji ve kültür ilişkisi gibi tanımlamalar dersin ana konularını oluşturmaktadır. Ders, öğrencilere kültür kavramına yönelik temel teorileri ve analiz yöntemlerini tanıtmak amaçındadır.